

Expunere de motive

Deși Constituția spune că nimeni nu este mai presus de lege, acest principiu nu se aplică tocmai acolo unde litera ei ar trebui să fie sacră: în Justiție. Când un cetățean fură o găină, este pedepsit dublu: plătește găina și face și închisoare. Când un magistrat greșește, nu pățește mai nimic. Statul plătește docil în locul lui, iar magistratul rămâne tot acolo, chiar dacă perpetuează în greșeli, din neglijență sau "interes". Pe lângă situația incorectă și imorală, această "imunitate" creează oportunități de șantaj în interiorul sistemului de Justiție. Cel care are decizia de sancțiune poate să obțină magistrați obedienți, dispuși la compromisuri, deci vulnerabili corupției.

Răspunderea magistraților în România, deși reglementată prin lege, este un soi de rara avis. Erorile judiciare sunt suportate de stat, despăgubirile materiale câștigate pe bună dreptate la CEDO sunt suportate de stat, reaua credință în desfășurarea activității este suportată de stat, neglijențele repetate de asemenea, prin plata salariilor necuvenite, adică de noi toți care contribuim la buget. Dar, mai presus de orice, toate acestea sunt suportate de persoanele vătămate de erorile judiciare, fără niciun fel de responsabilitate din partea autorilor, decât într-un număr infim de cazuri. Raportul greșeli – răspunderea magistraților este grav alterat în defavoarea petenților care au fost lezați în drepturi și libertăți, care au pierdut moral sau material de pe urma erorilor judiciare.

Forma actuală a legii invocă răspunderea magistraților, dar în absența unor obligativități precise și a unor termene clare este ușor ca totul să rămână la latitudinea buneii înțelegeri a "statului român", care acoperă de ani și ani de zile material și moral erorile, neglijențele și reaua credință a unor magistrați care se joacă, în multe cazuri, cu viețile oamenilor.

Prezentul proiect de modificare și completare a *Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* nu mai lasă loc de interpretare și stabilește termene clare în interiorul cărora să se poată exercita ceea ce legea numește RĂSPUNDEREA MAGISTRAȚILOR. Astfel, statul este obligat să acopere prejudiciul material cauzat în cel mult 3 luni de la data comunicării hotărârii irevocabile. Și se va îndrepta cu obligativitate, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii irevocabile, împotriva judecătorului și/sau procurorului care a săvârșit eroarea judiciară. Nu mai este o chestiune negociabilă și aflată sub semnul probabilității. Statul trebuie să achite paguba cetățeanului cu celeritate, dar este dator și să-și recupereze prejudiciul plătit către partea

vătămată din banii românilor nevinovați pentru eroarea unui judecător sau procuror.

De asemenea, pentru a ține "justițiarii" departe de "tentațiile" favoritismului, șantajului, traficului de influență sau corupției, acest proiect de modificare a legii prevede că persistența magistratului în eroare va atrage obligatoriu excluderea lui din sistem. Liniștea și stabilitatea magistraților sunt un deziderat necesar, dar asta nu trebuie să îi facă "untouchable" în fața legii pe care tocmai ei trebuie să o exemplifice primii. Repetarea "erorilor judiciare" dovedește ori incapacitate profesională (la gravă neglijență), ori "interes" (la rea credință). Și, în ambele cazuri, magistratul în cauză nu se mai califică pentru această meserie nobilă.

Trebuie, așadar, să reglementăm clar și fără echivoc în ce mod răspund și material magistrații, mai mult decât cu muștrări scrise sau pedepse minore, în discrepanță flagrantă cu efectele activității lor cauzatoare de prejudicii și cu modul în care restul cetățenilor suferă consecințele erorilor personale de judecată.

În consecință, față de argumentele menționate, supun Parlamentului spre dezbateră și adoptare prezentul *proiect de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*.

Inițiator

Senator Cristian – Petru Bodea

